

गाँउपालिकाको नियम सङ्ख्या : ३

पातारासी गाँउपालिका

गाँउ कार्यपालिका (कार्यविभाजन) नियमावलि, २०७४

कार्यपालिकाबाट स्वकृत मिति : २०७४/०३/३०

पातारासी गाँउपालिका
जुम्ला ६ नं.प्रदेश

गाउँ कार्यपालिका (कार्य विभाजन) नियमावलि, २०७४

नेपालको संविधानको धारा २१८ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी पातारासी गाउँपालिकाले आफ्नो कार्य विभाजनका लागि मिति २०७४/०३/२१ को निर्णयनुसार देहायका नियमहरू बनाएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र पारम्भ : (१) यी नियमहरूको नाम गाउँ कार्यपालिका (कार्य विभाजन) नियमावली, २०७४ रहेको छ ।

(२) यो नियमावलि तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा : विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस नियमावलि :-

(क) "अध्यक्ष" भन्नाले गाउँ कार्यपालिकाको अध्यक्ष सम्झनुपर्छ ।

(ख) "उपाध्यक्ष" भन्नाले गाउँ कार्यपालिकाको उपाध्यक्ष सम्झनुपर्छ ।

(ग) "कार्यपालिका" भन्नाले पातारासी गाउँ कार्यपालिका सम्झनुपर्छ ।

(घ) "कार्यकारी अधिकृत" भन्नाले गाउँपालिकाको कार्यकारी अधिकृत सम्झनुपर्छ ।

(ङ) "गाउँपालिका" भन्नाले पातारासी गाउँपालिका सम्झनुपर्छ ।

(च) "विषयगत शाखा" भन्नाले पातारासी गाउँ कार्यपालिका अर्न्तगतको विषयगत शाखा, उपशाखा कार्यलय वा इकाईलाई सम्झनुपर्छ । यस शब्दले संविधान बमोजिम गाउँपालिकालाई तोकिएको कार्यसम्पादन गर्नका लागि गाउँ कार्यपालिका अर्न्तगत रहने शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषी, वन, पशुविकास जस्ता विषयक्षेत्रगत कार्यलय वा इकाई लाई समेत सम्झनुपर्छ ।

(छ) "वडा सचिव" भन्नाले गाउँपालिकाको वडा कार्यलयको प्रशासकिय प्रमुखको रूपमा कामकाज गर्न तोकिएको वडा सचिव सम्झनुपर्छ ।

(ज) "वडा समिति" भन्नाले पातारासी गाउँपालिकाको वडा समिति सम्झनुपर्छ ।

(झ) "सदस्य" भन्नाले गाउँ कार्यपालिकाको सदस्य सम्झनुपर्छ । जो शब्दले गाउँ कार्यपालिकाको अध्यक्ष, उपाध्यक्ष र वडा अध्यक्ष समेतलाई जनाउनेछ ।

(ञ) "सभा" भन्नाले पातारासी गाउँपालिकाको गाउँ सभालाई सम्झनुपर्छ ।

३. कार्य सम्पादन : (१) गाउँ कार्यपालिकाको कार्य सम्पादन गाउँ कार्यपालिकाको कार्यलय, वडा कार्यलय एवं विषयगत शाखाबाट हुनेछ ।

(२) गाउँ कार्यपालिका अर्न्तगत रहने विषयगत शाखा वा कार्यलय वा उपशाखा वा इकाई वा कन्द्रहरू

को विवरण अनुसुचि -१ मा उल्लेख भय वमोजिम हुनेछ ।

(३) उपनियम : (२) वमोजिमका विषयगत शाखाहरु र तिनीहरुको कार्य विवरण गाउँ कार्यपालिकाले स्वकृत गरे वमोजिम हुनेछ ।

४. कार्य विभाजन : (१) गाउँ कार्यपालिकाको कार्यलय र विषयगत शाखाबाट उत्पादन हुने कार्य अनुसुचि वमोजिम हुनेछ ।

(२) गाउँ कार्यपालिकाले उपनियम (१) वमोजिमको विषयगत शाखाको काममा आवश्यक अनुसार हेरफेर वा थपघट गर्न सक्नेछ ।

(३) वडा समिति वाट सम्पादन हुने कार्यको अनुसुचि -३ वमोजिम हुनेछ

(४) अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, वडा अध्यक्ष र सदस्यको काम कर्तव्य र अधिकार अनुसुचि-४ वमोजिम हुनेछ ।

(५) अध्यक्षले विषयगत क्षेत्रको कार्यको लागि कार्यपालिकाको कुनै सदस्य लाई निजले गर्ने कार्यको क्षेत्रधिकार समेत तोकि जिम्मेवारी दिन सक्नेछ ।

(६) कार्यपालिकाको आफ्नो कार्यसम्पादनका लागि अनुसुचि -५ वमोजिम समिति गठन गरि कुनै सदस्य को संयोजकत्वमा त्यस्तो समितिको कार्यक्षेत्र तोकि जिम्मेवारी दिन सक्नेछ ।

५. जिम्मेवारी तथा उत्तरदायित्व : (१) गाउँ कार्यपालिकाबाट सम्पादन भयका कामका लागि अध्ययन तथा सदस्यहरु सामुहिक रुपमा गाँउ सभाप्रती उत्तरदायी हुनेछन् ।

(२) गाउँ कार्यपालिकाका सदस्यहरु आफुलाई तोकियको कार्यका लागि व्यक्तीगत रुपमा कार्यपालिका तथा अध्यक्षप्रति उत्तरदायी हुनेछन् ।

(३) विषय गत समितिवाट सम्पादन हुने कामका लागि समितीका संयोजक तथा सदस्यहरु सामुहिक रुपमा कार्यपालिकाप्रति उत्तरदाययी हुनेछन् ।

(४) वडा अध्यक्ष आफुले गर्ने कामका लागि कार्यपालिका ,अध्यक्ष तथा वडा समितिप्रति र वडा समितिवाट गरिने कामका लागि सामुहिक रुपमा कार्यपालिका र सभाप्रती उत्तरदायी हुनेछ ।

६. अधिकार प्रयोजन : (१) गाउँ कार्यपालिकाको आफुलाई प्राप्त अधिकारमध्य केहि अधिकार अध्यक्ष ,उपाध्यक्ष ,वडाअध्यक्ष ,सदस्य तथा मातहतका समिति उपसमिति वा कार्यकारी अधिकृतलाई प्रयोजना गर्न सक्नेछ ।

(२) अध्यक्षले आफुलाई प्राप्त अधिकारमध्य केहि अधिकार कुनै सदस्य वा कार्यकारी अधिकृतलाई प्रयोजन गर्न सक्नेछ ।

(३) वडा समिति वा वडा अध्यक्षले आफुलाई प्राप्त अधिकारमध्य केहि अधिकार वडा समितिका कुनै सदस्य वा वडा सचिवलाई प्रत्यायोजना गर्न सक्नेछ ।

७.थपघट,हेरफेर वा संसोधन : (१) कार्यपालिकाकाले यस नियमावलीलाई आवश्यकता अनुसार थपघट वा हेरफेर वा संसोधन गर्न सक्नेछ ।

(२) कार्यपालिकाको उपनियम (१) बमोजिम अनुसुचि थपघट वा हेरफेर वा संसोधन गरेको विषयको सुचना सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशन गर्नु पर्नेछ ।

८. बाधा अड्काउ फुकाउ : यो नियम कार्यन्वयनको सम्बन्धमा कुनै बाधा अड्काउ परेमा यस नियमावलीको भावनाको प्रतिकुल नहुने गरी कार्यपालिकाकाले त्यस्तो बाधा अड्काउ फुकाउन आवश्यक व्यवस्था गर्न सक्नेछ ।

९. यसै नियम भय गरेको मानिने : यो नियमाली स्वीकृती हुनुपूर्व गाउँकार्यपालिका वाट सम्पादन भयका कार्यहरु यसै नियमावली अनुरूप भय गरेको मानिनेछ ।

अनुसुचि-

(यिम ३ को उपनियम (२) संग सम्बन्धित)

गाउँ कार्यपालिकामा रहने विषयगत शाखा (शाखा),कार्यलय ,उपशाखा। इकाई) को विवरण

(गाउँ कार्यपालिकाको आफ्नो राजश्रको क्षमता ,खर्चको आवश्यकता ,सेवा उपलब्ध गराउनु पर्ने जनसंख्या तथा विकासका मुख्य मुख्य प्राथमिकता अनुरूप संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षणका आधारमा विषयगत शाखा तथा कार्यलय उपशाखा वा इकाई निर्धारण गर्न सक्नेछ । जनशक्तिको उपलब्धता तथा प्रशासनिक खर्चलाई ध्यान दिई एउटा विषयगत शाखा अर्न्तगतको कुनै कार्यलय उपशाखा वा इकाइले मिल्दो अन्य विषय क्षेत्रको कार्यसमेत सम्पादन गर्ने सक्नेछ ।

१.सामान्य प्रशासन शाखा

(क)स्थानिय सेवा तथा जनशक्ति विकास उपशाखा

(ख)सार्वजनिक खरिद तथा सम्पति व्यवस्थापन उपशाखा

(ग)स्थानिय तह,प्रदेश र संघसँगको सम्बन्ध र समन्वय तथा वडा संगको समन्वय उपशाखा

(घ)नगर प्रहरी व्यवस्थापन उपशाखा

(ङ)न्याय कानुन तथा मानव अधिकार प्रवर्द्धन उपशाखा

(च)सुचना तथा सञ्चार प्रविधी विकास तथा विस्तार र एफ.एम.सञ्जाल उपशाखा

(छ)वजार अनुगमन,गुणस्तर नापतौल खाद्य सुरक्षा र उपभोक्ता हित संरक्षण उपशाखा

(ज)बैठक तथा विधायन उपशाखा

(झ)आन्तरीक लेखा परिक्षण उपशाखा

(ञ)विदा,उत्सव,उर्दि जात्रा पर्व उपधि तथा विभुषण इकाई

२.राजस्व तथा आर्थिक प्रशासन उपशाखा

(क) राजस्व निती तथा प्रशासन उपशाखा

(ख) आर्थिक प्रशासन उपशाखा

३.पुर्वधार विकास तथा भवन नियमन शाखा

(क) सडक तथा यातायाता ब्यवस्थान उपशाखा

(ख) भवन तथा भवन संहिता एवं निर्माण इजाजत (डिजाइन समेत) उपशाखा

(ग) जग्गा नापी तथा नक्सा घरजग्गा धनि पुर्जा भु-उपयोग तथा वस्ती विकास उपशाखा

- जग्गा नापि तथा नक्सा घर जग्गा धनि पुर्जा इकाई
- वस्ती विकास सिकाई

(घ) जलबिद्युत उर्जा र सडक वत्ति तथा सिंचाई उपशाखा

- जलबिद्युत उर्जा र सडक वत्ति इकाई
- सिंचाई तथा जलउत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण इकाई

(ङ) वातावरण ,पर्यावरण एवंक जलधार क्षेत्र तथा संरक्षण तथा फोहोर मैला ब्यवस्थापन उपशाखा

(च) विपद् ब्यवस्थापन (वारुणयन्त्र,एम्बुलेन्स तथा यन्त्र उपकरण परिचालन समेत) उपशाखा

(५)सार्वजनिक निजी साभेदारी इकाई

४.आर्थिक विकास शाखा

(क) कृषि पशुपन्ध्री तथा सहकारी कार्यलय

(ख) वन तथा भु-संरक्षण कार्यलय

(ग) उद्योग तथा उद्यमशिलता विकास उपशाखा

(घ) रोजगार प्रवद्धन तथा गरिवी न्युनिकरण उपशाखा

५.सामाजिक विकास शाखा

(क) आधारभुत तथा माध्यामिक शिक्षा कार्यलय

(ख) खेलकुत तथा अतिरीक्त क्रियाकलाप इकाई

(ग) आधार भुत स्वास्थ्य तथा सरसफाई कार्यलय

(घ) खानेपानि ब्यवस्थापन कार्यलय

(ङ) लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक सुरक्षा उपशाखा

- लैङ्गिक समानता इकाई
- बालबालिका ,किशोर किशोरी तथा युवा इकाई
- अपाडगता भयका ब्यक्ति तथा जेष्ठ नागरिक इकाई

- (च) गैरसरकारी संस्था परिचालन , समन्वय तथा नियमन इकाई
- (छ) सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम तथा व्यक्तिगत घटना दर्ता इकाई
- (ज) संस्कृति सम्पदा ललितकला तथा पर्यटन प्रबद्धन इकाई

६. योजना अनुगमन तथा तथ्याङ्क शाखा

- (क) योजना कार्ययोजना तर्जुमा तथा उपभोक्ता समिति परिचालन इकाई
- (ख) अनुगमन तथा मुल्याङ्कन इकाई
- (ग) तथ्याङ्क व्यवस्थापन इकाई

अनुसुचि-२

(नियम ४ को उपनियम(१) सँग सम्बन्धित)
विषयगत शाखाको कार्य विभाजन

१. सामान्य प्रशासन शाखा

(क) स्थानिय सेवा तथा जनशक्ति विकास

- स्थानिय सेवाको व्यवस्थापन सम्बन्धी निती मापदण्ड सेवा शर्त योजना कार्यन्वयन र नियमन
- संविधानको धारा ३०२ वमोजिम समायोजन भई आउने कर्मचारी व्यवस्थापन
- स्थानिय सेवाको व्यवस्थापन सम्बन्धी अन्य कार्य
- गाउँपालिकाको संगठन विकास संगठन संरचना तथा दरवन्दी निर्धारण जनशक्ति व्यवस्थापन र वृत्ति विकास
- स्थानिय सेवाको व्यवस्थापनमा सुचना तथा सञ्चार प्रविधीको उपयोग प्रवर्द्धन र नियमन
- मानव संशाधन विकासका लागि अल्पकालिन तथा दीर्घकालिन योजना तर्जुमा
- गाउँपालिकामा सार्वजनिक विदा उत्सव जात्रा उर्दि आदिको व्यवस्थापन
- स्थानिय शान्ती समिति सम्बन्धी कार्यहरु

(ख) सार्वजनिक खरिद तथा सम्पति व्यवस्थापन

- गाउँपालिकाको लागि सार्वजनिक खरिद तथा अन्य वन्दोवस्तीमका सामान सम्बन्धी विषय
- गाउँपालिकाभित्रको सार्वजनिक तथा सरकारी सम्पति सामुदायिक सम्पति भवन सडक पसल व्यवसाय पुर्वधार उद्योग खानि तथा खनिज वनको विवरण सहितको अद्यावधिक अभिलेख

- गाउँपालिकाको स्वामित्वमा रहेको सम्पतिको अद्यावधिक अभिलेख
  - गाउँपालिकास्थित सरकारी सम्पतिको एकिकृत विवरण
- (ग) स्थानिय तह प्रदेश र संघसँगको सम्वन्ध र समन्वय तथा वडासँगको समन्वय
- संघ तथा प्रदेश तहमा संविधान तथा कानून वमोजिमको सहभागिता तथा प्रतिनिधित्व
  - जिल्ला समन्वय समितिसँगको समन्वय
  - वडा तहसँगको सर्म्पर्क र समन्वय
  - पत्रचार,सभा,समारोह शिष्टाचार
- (घ) नगर प्रहरी व्यवस्थापन
- संघिय तथा प्रदेश कानूनको अधिनमा रहि नगर प्रहरीको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन निती कानून मापदण्ड कार्यन्वयन र नियम
  - नगर प्रहरीमार्फत देहायका कार्य सम्पादन गर्ने
    - * निती कानून मापदण्ड निर्णयहरु कार्यन्वयनमा सहयोग ,
    - * सम्पतिको संरक्षण ,
    - * गाउँपालिकामा हुने सभा समारोह, परम्परा तथा जात्रा चाडपर्वको व्यवस्थापनमा सहयोग ,
    - * स्थानिय बजार तथा पार्किङ्क स्थलको व्यवस्थापनमा सहयोग ,
    - * नगर प्रहरी सम्वन्धी कार्यपालिकाले तोके वमोजिम निती ,योजन कार्यक्रम कार्यन्वयन ,
    - * गाउँ वस्ती सरसफाई सम्वन्धी मापदण्डको कार्यन्वयन र कसुर उपर छानविन र अनुसन्धान ,
    - * स्थानिय न्यायिक समितिले गरेका आदेश फैसला कार्यन्वयनमा सहयोग ,
    - * कार्यलय परिसर ,सम्पदा सार्वजनिक ,ऐलानि पर्ति जग्गा,सार्वजनिक भवन तथा भौतिक पुर्वधारको संरक्षण र सुरक्षा ,
    - * विपद् व्यवस्थापनमा सहयोग ,
    - * अपराध रोकथाम तथा अनुसन्धानमा सहयोग ,
    - * फुटपाथ व्यवस्थापन ,
    - * निमार्ण नियमन ,
    - * गुणस्तर नियन्त्रण ,
  - नगर प्रहरि सम्वन्धी अन्य कार्य ।
- (ङ) न्यायिका समितिको सचिवालय ,न्याय कानून मानव अधिकार प्रवर्द्धन तथा मेलमिलाप र मध्यस्थता, निर्णय तथा फैसला कार्यन्वयन
- न्यायिक समितीको सचिवालय सम्वन्धी कार्य
  - न्याय तथा कानुनी राज्यको परिपालन
  - मानव अधिकाको संरक्षण तथा प्रवर्द्धन

- व्यक्ति र समुदायविच मेलमिलाप र मध्यस्थताको व्यवस्थापन
- न्यायिक निर्याय तथा फैसला कार्यन्वयन

(च) सुचना तथा सञ्चार प्रविधी विकास तथा विस्तार र एफ.एम.सञ्चालन

- आफ्नो क्षेत्र भित्र इन्टरनेट सेवा टेलिसेन्टर केवुल तथा तारविहिन टेलिभिजनको प्रसारणको अनुमति नविकरण र नियमन
- एक सय वटासम्मको एफ.एम. रेडियो सञ्चालन अनुमति ,नविकरण र नियम
- आफ्नो क्षेत्रभित्र पत्रपत्रिकाको प्रकाशन अनुमति अभिलेख तथा नियन्त्रण
- अभिलेख व्यवस्थापनमा नविनतम सुचना प्रविधीको प्रयोग
- सुचना तथा सञ्चार प्रविधीमा सर्वसाधारण जनताको सहज र सरल पहुँच तथा सुचना प्रविधीको विकास विस्तार सम्वन्धी कार्यक्रम तर्जुमा र कार्यन्वयन
- वैज्ञानिक अध्ययनन ,अनुसन्धान र प्रविधी विकासमा लगानि
- सुचना तथा सञ्चार प्रविधीमा आधारीत तथ्याडक व्यवस्थापन

(छ) वजार अनुगमन गुणस्तर नापतौल खाद्य सुरक्षा र उपभोक्ता, हित संरक्षण

- स्थानिय ब्यापार ,वाणिज्य वस्तुको माग ,आपूर्ति व्यवस्थापन तथा अनुगमन
- जवार तथा हाँट वजार व्यवस्थापन
- उपभोक्ता अधिकार तथा हित सम्वन्धी निती कानुण मापदण्ड कार्यन्वयन र नियमन
- स्थानिय वस्तुहरुको उत्पादन ,आपूर्ति तथा निकासी प्रक्षपण मुल्य निर्धारण र अनुगमन
- स्थानिय वस्तु र सेवा ब्यापारको मुल्य तथा गुणस्तरको अनुगमन र नियमन
- उपभोक्ता सचेतना ,लक्षितउपभोक्ताको लगत व्यवस्थापन र स्थानिय वस्तु तथा सेवाको गुणस्तर परिक्षण
- खाद्य प्रर्दाथको गुणस्तर नियन्त्रण
- खानेपानिको गुणस्तर नियन्त्रण
- स्थानिय ब्यापार प्रवर्द्धन सहजिकरण र नियमन
- स्थानिय वौद्धिक सम्पतीको संरक्षण ,प्रवर्द्धन र अभिलेखाङ्कन

(ज) बैठक तथा विधायन

- कार्यपालिका तथा सभाको बैठक व्यवस्थापन
- कार्यपालिकाको निर्णयहरुको विद्युतीय माध्यमवाट अभिलेखिकरण ततथा प्रकाशन
- कार्यपालिका तथा सभामा पेश गर्नुपर्ने विभीन्न निती नियम तथा कानुनको मस्यौदामा संयोजन
- कार्यपालिकाका विभीन्न समिति उपसमिति कार्यदलको बैठक व्यवस्थापन
- निती कानुनको प्रमाणिक प्रतिको संरक्षण ,प्रकाशनका लागी समन्वय
- विधायन सम्वन्धी अन्य कार्य

(भ्र) आन्तरीक लेखा परिक्षण

- आन्तरिक तथा पुर्व लेखापरीक्षण
- लेखापरीक्षण विवरण (बेरुजुको लगत समेत) को अभिलेख व्यवस्थापन
- अन्तीम लेखा परिक्षण कार्यक्रम सहयोग ,समन्वय र सहजीकरण
- लेखापालन सम्वन्धी क्षमता विकास कार्य

(ज) विदा उत्सव,उर्दि जात्रा पर्व उपाधि विभुषण आदि ।

- स्थानिय चाडपर्व ,सार्वजनिक विदा उत्सव जात्रा उर्दि आदिको व्यवस्थापन
- उपाधि तथा विभुषण सम्वन्धी सिफारीस ,अभिलेख

२.राजश्व तथा आर्थिक प्रशासन शाखा

(क) राजश्व निती तथा प्रकासन

- राजश्व सम्वन्धी निती कानुन तर्जुमा ,कार्यन्वयन र नियमन (राजश्व चुहावट नियन्त्रण समेत)
- सम्पति कर,घरवहाल कर घर जग्गा रजिष्टेशन शुल्क सवारि साधान कर सेवा शुल्क दस्तुर पर्यटन शुल्क विज्ञापन कर व्यवसाय कर भुमिकर (मालपोत) दण्ड जरिवाना मनोरञ्जन कर वहालविटौरी कर घरजग्गा कर मृत वा मारीयको ,जिवजन्तुको, हाँड, सिङ्ग, प्वाख, छालामा कर ,प्राकृतीक स्रोत साधान व्यवसायिक कर सम्वन्धी निती कानुन मापदण्ड कार्यन्वयन ,वाडफाट संकलन र नियम ,अन्य आय व्यवस्थापन
- सार्वजनिक खर्च तथा प्राकृतिक स्रोतवाट प्राप्त हुने रोयल्टी सम्वन्धी निती कानुन मापदण्ड तथा नियमन र सोको संकलन तथा वाँडफाट
- आफ्नो क्षेत्रभिन्न राजश्वका दर अन्य शुल्क निर्धारण ,संघिय र प्रदेश कानुन बमोजिम प्राकृतिक स्रोत साधान र सेवा शुल्क जस्ता रोयल्टी संकलन समन्वय र नियमन
- मालपोत संकलन
- कानुन बमोजिम ढुङ्गा गिट्टी वालुवा माटो नुन स्लेट फायर क्लेजस्ता खानि खनिज पर्दाथको सर्वेक्षण अन्वेषण उत्खनन र सो सम्वन्धी रोयल्टी संकलन
- ट्रेकिङ कायाकिङ्ग क्यानोनिङ, बत्रि जम्पिङ्ग जिप प्लायर रयाप्टिङ शुल्क
- सामुदायिक वनको सञ्चालन र व्यवस्थापनवाट प्राप्त रोयल्टी सङ्कलन
- प्राकृतिक स्रोतको उपयोग सम्वन्धीत निती निर्धारण र कार्यन्वयन तथा प्रदेश र संघिय मापदण्ड पालना
- प्रचलित कानुन बमोजिम दण्ड जरिवाना
- वाँकि बक्यौतता रकमको लगत र असुल उपर
- करदाता हिक्षा तथा करदाता विवरण अद्यावधिक
- वित्तिय स्रोत साधानको समतामुलक वाडफाट

- आर्थिक साधानको महत्तम उपयोग तथा परिचालन
- राजश्व परामर्श समिति सम्बन्धी विषय
- स्थानिय राजश्व प्रवर्द्धनका लागि प्रोत्साहन
- राजश्वको सम्भाव्यता अध्ययन
- राजश्व सुचना तथा तथ्याङ्कको आदान प्रदान
- संघिय तथा प्रदेश कानुन बमोजिम बजेट घाटापुर्तिको स्रोत व्यवस्था

(ख) आर्थिक प्रशासन

- आर्थिक (कार्यविधी निती कानुन मापदण्ड कार्यन्वयन र नियम आर्थिक प्रशासन र व्यवस्थापन
- बजेट सीमा निर्धारण बजेट तर्जुमा कार्यन्वयन र नियमन
- सञ्चित कोष तथा आकास्मिक कोषको व्यवस्थापन
- लगानि र लाभांसको व्यवस्थापन
- लेखा व्यवस्थापन खर्च राजश्व धरौटि कार्यसञ्चालन कोष तथा अन्य सरकारी कोष तथा सम्पतिको एकिकृत विवरण
- समष्टिगत आर्थिक अवस्थाको व्यवस्थापन र नियमन
- लगानि प्रक्षेपण (सरकारी ,सहकारी तथा निजी) र वित्तिय
- व्यवस्थापन
- कारोवारको लेखाङ्कन नियन्त्रण तथा व्यवस्थापन राजश्व तथा व्ययको अनुमाण
- बेरुजु फछायौट
- आर्थिक प्रशासन र व्यवस्थापन सम्बन्धि अन्य विषय

३.पुर्वधार विकास तथा भवन नियमन शाखा

(क) सडक तथा यातायात व्यवस्था

- स्थानिय सडक ग्रामिण सडक कृषि सडक तथा यातायात सम्बन्धी निती कानुन मापदण्ड तथा नियमन
- स्थानिय सडक ग्रामिण सडक कृषि सडक भुलुङ्गे पुल पुलेसा र तटवन्धन सम्बन्धी गुरुयोजनाको तर्जुमा कार्यन्वयन र स्तरन्त्रिका आयोजनाको पहिचान अध्ययन कार्यन्वयन मर्मत सम्भार
- याता याता सुरक्षा व्यवस्थापन र नियमन
- वातावरण मैत्रि जलवाययु परिवर्तन अनुकुलन अपाङ्गता र लैङ्गिकमैत्रि यातायात प्रणालिको प्रवर्द्धन
- आधारभुत यातायात सम्बन्धमा प्रदेश सरकारसँग समन्वय
- यातायात क्षेत्रमा लगानि अभिवृदी
- यातायाता सुविधामा नागगरीकको सरल र सहज पहुँच

- यातायात क्षेत्रमा वातावरण मैत्रि प्रविधी लाई प्रोत्साहान
- निजी यातायाता नियमन व्यवस्थापन

(ख) भवन तथा भवन संहिता एवं निर्माण इजाजत(डिजाइन समेत)

- भवन सम्बन्धी निती कानुन मापदण्ड तथा सो सम्बन्धी योजना आयोजना पहिचान अध्ययन कार्यन्वयन र नियमन
- राष्ट्रिय भवन संहिता तथा मापदण्ड वमोजिम भवन निर्माण अनुमति र नियमन
- भवन निर्माण इजाजत भवन संहिता कार्यन्वयन
- भवन निर्माणको नक्सा स्वीकृती संसोधन नियमन
- पुरातत्व प्राचिन स्मारक र संग्रहालय संरक्षण सम्बर्द्धन र पुनः नियमन
- सरकारी भवा विद्यालय सामुदायिक भवन सभा गृह तथा अन्य सार्वजनिक भवन तथा संरचना निर्माण र मर्मत संभार

(ग) जग्गा नापी तथा नक्सा घरजग्गा धनि पुर्जा भु-उपयोग तथा वस्ती विकास
जग्गा नापि तथा नक्सा घरजग्गा धनि पुर्जा

- प्रादेशिक मापदण्ड वमोजिम घरजग्गा धनि दर्ता प्रमाणपुर्जा वितरण तथा व्यवस्थापन
- भुमिको वर्गिकरण अनुसारको लगत
- जग्गाको कित्ता वाट र भुमि लगत (नक्सा स्रोत) निर्माण र संरक्षण
- सहकारी प्रयोजनको लागी जग्गा प्राप्ती मुआब्जा निर्धारण तथा वितरणमा समन्वय सहजिकरण
- जग्गा विवाद समाधानमा मेलमिलाप र मध्यस्थता
- विश्व सम्बपदा सुचिमा परेका स्मारक र पुरातात्विक महत्व लगायत वन सिमसार क्षेत्र ,तटवर्ति क्षेत्रका जग्गा सम्बन्धी लगत

बस्ती विकास

- शहरिकरण वस्ति विकास सम्बन्धी निती कानुन मापदण्ड तथा सो सम्बन्धी योजना तर्जुमा आयोजना पहिचान अध्ययन कार्यन्वयन र नियमन
- आधारभुत आवासका योजना तर्जुमा र कार्यन्वयन
- गाउँपालिकामा अवस्थित बसोवास व्यवस्थापन कार्यक्रमको तर्जुमा र कार्यन्वयन
- आधारभुत बसोवास सम्बन्धमा प्रदेश सरकारसँग समन्वय
- योजना वद्ध र व्यवस्थित बस्ती विकासका कार्यक्रमको तर्जुमा कार्यन्वयन
- एकिकृत बस्ती विकासका लागि जग्गाको एकिकरण तथा जग्गा विकास र व्यवस्थापन
- संघिय तथा प्रदेश कानुन अधिनमा रहि व्यवस्थित बस्ती विकासका कार्यक्रमको तर्जुमा र कार्यन्वयन

- संघिय तथा प्रदेशको मापदण्ड को अधिनमा रहि व्यवस्थित वस्ती विकासका कार्यक्रमको तर्जुमा र कार्यनियन
- संघिय र प्रदेश कानुन बमोजिम स्थानिय तहमा सुकुम्वासी पहिचान र अभिलेख व्यवस्था
- स्थानिय स्तरमा सुकुम्वासी सम्बन्धी जिवीको पार्जा र वसोवास व्यवस्था
- एकिकृत वस्ती विकासका लागि जग्गाको एकिकरण तथा जग्गा विवकास र व्यवस्थापन

(घ) जल बिद्युत उर्जा र सडक वत्ति

जलबिद्युत उर्जा सडक वत्ति

- साना जल बिद्युत आयोजना नविकरणीय उर्जा तथा वैकल्पिक उर्जा सम्बन्धी निती कानुन मापदण्ड योजना कार्यन्वयन र नियमन
- वैकल्पिक उर्जा सम्बन्धि प्रविधी विकास र हस्तान्तरण क्षमता अभिवृदी प्रर्वदन
- विद्युत वितरण प्रणाली र सेवाको व्यवस्थापन र सञ्चालन र नियमन
- जन सहभागिता आधारित स्वदेशी लगानी लाई प्राथमिकता दिदै जलस्रोतको बहुउपयोगि विकास कार्यक्रमको तर्जुमा र कार्यन्वयन
- स्थानीय बिद्युत वितरण प्रणाली र सेवाको व्यवस्थापन र नियमन
- सडक वत्तिको व्यवस्था

सिंचाई तथा जलउत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण

- सिंचाई सम्बन्धी निती कानुन मापदण्ड निर्धारण र नियमन
- सिंचाई सम्बन्धी गुरुयोजनाको तर्जुमा कार्यन्वयन र स्तरोन्तीका आयोजनाको पहिचान अध्ययन कार्यन्वयन मर्मत सम्भार र नियमन
- स्थानीय साना सतह तथा भुमिगत सिंचाई प्रणालिको सञ्चालन निर्माण सुधार मर्मत सम्भार तथा सेवा शुल्कको निर्धारण र सङ्कलन व्यवस्थापन
- जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण सम्बन्धी
- स्थानीय तटबन्ध नदि नियन्त्रण तथा नदि व्यवस्थापन र नियमन
- साना जल उपयोग सम्बन्धी आयोजना तर्जुमा कार्यन्वयन र अनुगमन ।

(ङ) वातावरण पर्यायवरण एवं जलाधारा क्षेत्र संरक्षण तथा फोहोरमैला व्यवस्थापन

- स्वच्छ, तथा स्वास्थ्य वातावरण र जलधारा तथा वन्यजन्तुको संरक्षण व्यवस्थापन सम्बन्धी निती ,कानुन कार्यक्रम तर्जुमा कार्यन्वयन र नियमन
- वृक्षरोपन तथा हरियाली तथा हरित क्षेत्रको प्रवर्द्धन
- फोहोर मैला सङ्कलन पुन : उपयोग प्रशोधन बिर्सजन र सोको सेवा शुल्क निर्धारण र नियमन
- सरसफाई तथा स्वास्थ्यजन्य फोहोरमैलाको व्यवस्थापन
- वायु तथा ध्वनिको प्रदुषण नियन्त्रण
- हानिकारण प्रर्दाथहरुको नियमन तथा नियन्त्रण
- सार्वजनिक शौचालय व्यवस्थापन

- वातावरणिय जोखिम न्युनिकरण
- न्युन कार्वनमुखि तथा वातावरणमैत्रि विकास अवलम्बन
- वातावरण संरक्षण क्षेत्र निर्धारण र व्यवस्थापन
- पानि मुहानको संरक्षण
- पहिरो नियन्त्रण
- जलवायु परिवर्तन अनुकूल कार्यक्रम

(च) विपद् ब्यबस्थापन वारुणा यन्त्र एम्बुलेन्स

- विपद् ब्यबस्थापन सम्बन्धी निती कानुन मापदण्ड तथा स्थानिय स्तरका आयोजनाको कार्यन्वयन र नियमन
- विपद् पुर्ब तयारी खोज तथा प्रतिकार्य योजना जोखिम न्युनिकरण कार्ययोजना
- विपद् पुर्बतयारी खोज तथा उद्धार राहात सामाग्रीको पुर्ब भन्डारण वितरण र समन्वय
- विपद् जाखिम क्षेत्रको नक्साकन तथा वस्ती हरुको पहिचान र स्थानान्तरण
- विपद् ब्यबस्थापनमा संघ प्रदेस र स्थानिय समुदाय सघं सस्था निजी क्षेत्रसंग सहयोग समन्वय र सहकार्य
- विपद् कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र स्रोत साधानको परिचालन
- विपद् पञ्चात स्थानिय स्तरको पुर्ननीर्माण
- विपद् सम्बन्धी तथ्याङ्क व्यवस्थापन र अध्ययन अनुसन्धान
- प्राकृतिक प्रकोपको रोकथाम र पुर्बतयारी
- विपद् जोखिम न्युनिकरणको लागि पुर्ब सुचना प्रणालि सम्बन्धी कार्यक्रमको तर्जुमा र कार्यन्वयन
- वारुण यन्त्र तथथा एम्बुलेन्सको सञ्चालन तथा ब्यबस्थापन
- स्थानिय आपतकालिन कार्यसञ्चालन प्रणाली

४.आर्थिक विकास शाखा

(क) कृषि पशुपन्ध्री तथा सहकारी

कृषि

- कृषि कृषि प्रसार,कृषि उत्पादन ब्यबस्थापन सम्बन्धी स्थानीय निती कानुन मापदण्ड योजना कार्यन्वयन र नियमन
- कृषि बजार सुचना कृषि बजार तथा हाटबजारको पुर्बधार निर्माण साना सिंचाई निर्माण तालिम प्रविधि प्रसार प्राविधीक टेवा कृषि सामाग्री आपुर्ति र कृषक क्षमता विकास कार्यक्रम को सञ्चालन
- कृषि जन्य प्राकृतिक प्रकोप तथा महामारी रोगको नियन्त्रण
- कृषि वातावरण संरक्षण तथा जैविक विविधताको संरक्षण र प्रर्वदन
- कृषि प्रसारण तथा जनशक्तिको प्रक्षपण ब्यबस्थापन र परिचालन

- उच्च मुल्ययुक्त कृषिजन्य वस्तुको प्रवर्द्धन विकास तथा बजारीकरण
- कृषि समबन्धी विमा र कर्जा सहजिकरण
- शित भण्डारणको व्यवस्थापन
- कृषकहरुको क्षमता अभिवृदी प्राविधीक सेवा टेवा सीप विकास र शशक्तिकरण
- कृषि विउ विजन नशल मलखाद र रसायनिक तथा औषधिहरुको आपुर्ति उपयोग र नियमन
- कृषक समुह कृषि सहकारी र कृषि समबन्धी स्थानिय संघ सस्थाहरुको समन्वय व्यवस्थापन र नियमन
- कृषि समबन्धी प्राविधीको संरक्षण र हस्तान्तरण
- कृषि तथ्याङ्कको व्यवस्थापन र सुचना प्रणालि तथा कृषि समबन्धी सुचनाको प्रचार प्रसार
- कृषि स्रोत केन्द्रको स्थापना र व्यवस्थापन

पशुपन्थी

- पशुपालन र पशु स्वास्थ्य समबन्धी स्थानिय निती कानुन मापदण्ड योजना कार्यन्वयन र नियमन
- पशुपन्थी बजार सुचना हाटबजारको पुर्वधार निर्माण तालिम प्राविधीक टेवा कृषक क्षमता विकास कार्यक्रमको सञ्चालन र नियमन
- पशुपन्थी जन्य प्राकृतीक प्रकोप तथा महामारी रोगको नियन्त्रण
- पशुपन्थी चिकित्सा सेवाको व्यवस्थापन
- पशुनशल सुधार पदति विकास र व्यवस्थापन
- पशुपन्थी समबन्धी विमा र कर्जा सहजिकरण
- स्थानिय चरण तथा खर्क विकास र व्यवस्थापन
- पशु आहाराको गुणस्तर निगमन
- स्थानिय स्तरमा पशुपन्थी समबन्धी तथ्याङ्कको व्यवस्थापन र सुचना प्रणालि
- पशु बधहशाला र शित भण्डारणको व्यवस्थापन र नियमन
- पशुपालन तथा पशु स्वास्थ्य समबन्धी अन्य कार्य

सहकारी

- सहकारी सस्था समबन्धी स्थानिय निती कानुन मापदण्डको निर्माण कार्यन्वयन र नियमन
- स्थानिय सहकारी सस्थाको दर्ता अनुमति खारेज र बिघटन
- सहकारी बचत तथा ऋण परिचालन समबन्धी स्थानिय मापदण्ड निर्धारण र नियमन
- सहकारी समबन्धी राष्ट्रिय केन्द्रीय विषयगत प्रादेसिक र स्थानिय संघसंस्था सङ्घ समन्वय र सहकार्य
- सहकारी समबन्धी स्थानिय तथ्याङ्क व्यवस्थापन र अध्ययन अनुसन्धान
- स्थानिय सहकारी को क्षमता अभिवृदी
- स्थानीय सहकारी क्षेत्रको प्रवर्द्धन विकास र परिचालन

(ख) वन,भु-संरक्षण ,वन्यजन्तु जलाधारा जडिबुटी तथा जैविक विविधता

- वन जङ्गल वन्यजन्तु चराचुरुङ्गी ,जलउपयोग,वातावरण पर्यावरण तथा जैविक विविधता सम्बन्धी स्थानीय निती कानून मापदण्ड योजना कार्यन्वयन र नियमन
- सामुदायीक ग्रामीण तथा सहरी धार्मिक कबुलियत वनको संरक्षण सम्बर्दन उपयोग र नियमन
- वन उपभोक्ता समुहको व्यवस्थापन
- मध्यवर्ति क्षेत्रको सामुदायीक धार्मिक र कबुलियत वनको व्यवस्थापन
- नदि किनार ,नदि उकास नहर किनार तथा सडक किनारमा वृक्षरोपन व्यवस्थापन
- निजी तथा व्यवसायीक वनको प्रवर्द्धन र नियमन
- सार्वजनिक खालि जग्गा पाखा वा क्षेत्रमा वृक्षरोपन सम्भार उपयोग र व्यवस्थापन
- जडिबुटी तथा अन्य गैरकाष्ठ वन पैदावर सम्बन्धी सर्भेक्षण उत्पादन संकलन प्रवर्द्धन प्रशोधन र वजार व्यवस्थापन
- वन विउ वगैचा स्थापना व्यवस्थापन र प्रवर्द्धन
- नर्सरी स्थापना विरुवा उत्पादन वितरण रोपन र प्रवर्द्धन
- वन्यजन्तु र चराचुरुङ्गीको संरक्षण ब्यवासायीक पालन उपयोग र अनुगमन
- वन्यजन्तुवाट स्थानीय समुदायमा पर्ने प्रभाव रोकथाम व्यवस्थापन
- स्थानीय प्राणी उद्यान (चिडीयाखाना) को स्थापना र सञ्चालन
- स्थानीय वन्यजन्तु पर्यटन र आयआर्जन
- स्थानीय स्तरमा अखटेको पहारको व्यवस्थापन
- वन,वन्यजन्तु तथा चराचुरुङ्गीको अभिलेखाङ्कन र अध्ययन अनुसन्धान
- रैथाने प्रजातीको संरक्षण र प्रवर्द्धन
- मिचाहा प्रजातीको नियन्त्रण
- जैविक विविधताको अभिलेख
- सामुदायीक भु-संरक्षण र सोमा आधारीत आय आर्जन कार्यक्रम
- भु-संरक्षण र जलधारा व्यवस्थापनजन्य सामुदायीक अनुकुल
- जलवायु परिवर्तन अनुकुल कार्य
- आयआर्जनमा आधारीत जडिबुटीको संरक्षण प्रवर्द्धन व्यवस्थापन

(ग) उद्योग तथा उद्यमशिलता विकास र खानी तथा खनिज प्रदाथको संरक्षण
उद्योग

- लघु घरेलु तथा साना उद्योगको दर्ता नविकरण खारेजी र नियमन
- लघु घरेलु तथा साना उद्योगको विकास र प्रवर्द्धन
- उद्यम शिलता प्रवर्द्धन
- व्यापारीक पर्म ,पसलको दर्ता अनुमती नविकरण खारेज र नियमन
- सिप विकास सम्बन्धी कार्यको प्रवर्द्धन

खानी तथा खनिज

- खानी तथा खनीज प्रर्दाथको संरक्षण सम्बन्धी स्थानीय निती कानुन मापदण्ड तथा योजनाको कार्यन्वयन र नियमन
- ढुङ्गा गिती वालुवा माटो नुन स्लेट खरिढुङ्गा फायरक्ले तथा जस्ता खानीजन्य वस्तु सर्भेक्षण ,अन्वेषण उत्खनन
- ढुङ्गा गिती वालुवा नुन माटो खरिढुङ्गा,फायरक्ले तथा स्लेट आदि खानिजन्य वस्तुको संरक्षण विकास उत्खनन उपयोग सम्बन्धी दर्ता अनुमति नविकरण खारेजी र व्यवस्थापन
- खानी तथा खनीज प्रर्दाथ सम्बन्धी सुचना तथा तथ्याङ्क संकलन अभिलेख तथा व्यवस्थापन
- भौगोर्भिक नक्सा प्रकाशन

(घ) रोजगार प्रर्वदन तथा गरीवी न्युनिकरण

- गरिवी निवारण सम्बन्धी स्थानीय निती कानुन मापदण्ड नियमन र अध्ययन अनुसन्धान
- गरिवी निवारणको स्थानिय रणनीती तर्जुमा
- गरिव घरपरिवार पहिचान सम्बन्धी स्थानीय सर्भेक्षण सुचना व्यवस्थापन र नियमन
- गरिवी निवारण सम्बन्धी राष्ट्रिय प्रादेशिक र स्थानीय संस्था संग सर्पर्क समन्वय र सहकार्य
- रोजगार तथा बेरोजगारको तथ्याङ्क सङ्कलन प्रशोधन र सुचना प्रणालीको स्थापना
- स्थानीयस्तरमा रहेका विदेशी श्रमीकको लगत सङ्कलन तथा सुचना व्यवस्थापन
- पहिचान भयका गरीव घरपरीवार एवं लक्षित समुह सम्बन्धी स्थानीय योजना कार्यक्रम स्रोत परिचालन र व्यवस्थापन
- संघिय र प्रदेश कानुन वमोजीम स्थानीय तहमा सुकुम्वासीको पहिचान र अभिलेख व्यवस्थापन
- सुकुम्वासी सम्बन्धी जिवीको पार्जन र वसोवास व्यवस्थापन
- रोजगारीका अवसर सिर्जना सम्बन्धी

५. सामाजीक विकास शाखा

(क) आधारभुत तथा माध्यमिक शिक्षा

- प्रारम्भिक बाल शिक्षा तथा विद्यालय शिक्षा अनौपचारीक शिक्षा खुला तथा वैकल्पीक शिक्षा (गुरुकुल मदरसा गुम्वा आदि निरन्तर सिकाई तथा विशेष शिक्षा सम्बन्धी निती कानुन मापदण्ड योजनाको निर्माण कार्यन्वयन र नियमन
- प्राविधीक शिक्षा तथा व्यवसायीक तालिमको योजना तर्जुमा सञ्चालन अनुमति र नियमन
- पाठ्यक्रम र पाठ्यसामाग्रीको वितरण तथा कार्यन्वयन
- विद्यालय शिक्षक तथा कर्मचारी व्यवस्थापन
- विद्यालयको नक्साङ्कन,अनुमति स्वकृती समायोजन तथा नियमन
- शैक्षिक पुर्वधार निर्माण र मर्मत सम्भार

- आधारभुत तह (कक्षा ८) को परिक्षा व्यवस्थापन
- विद्यार्थी सिकाई उपलब्धीक परिक्षण र व्यवस्थापन
- विद्यार्थी प्रोत्साहन तथा छात्रवृदीको व्यवस्थापन
- शैक्षिक परामर्श सेवाको अनुमति तथा नियमन
- स्थानिय स्तरको शैक्षिक ज्ञान सीप र प्रविधीको संरक्षण प्रबर्द्धन र स्तरीकरण
- माध्यमिक तहसम्मको शैक्षिक कार्यक्रमको समन्वय र नियमन
- पुस्तकालय एवं पत्र पत्रिका
- स्थानीय पुस्तकालय वाचनालय तथा सामुदायीक अध्ययन केन्द्र सञ्जाल तथा व्यवस्थापन

(ख) खेलकुद तथा अतिरिक्त

- स्थानीयस्तरमा खेलकुद प्रशासन तथा संघ संस्थाको नियमन र समन्वय
- खेलकुदको संरचनाको पुर्वधार निर्माण सञ्जाल तथा विकास
- खेलकुदको विकास र प्रबर्द्धन
- खेलकुद प्रतियोगीताको आयोजना र सहभागीता
- अतिरिक्त क्रियाकलाप सम्वन्धी विषय

(ग) आधारभुत स्वास्थ्य तथा सरसफाई

- आधारभुत स्वस्थय र सरसफाई सम्वन्धी निती कानुन मापदण्ड योजनाको निर्माण कार्यन्वयन तथा निर्धारण
- राष्ट्रिय तथा प्रदेश स्तरीय लक्ष्य र मापदण्ड वमोजिम स्थानीय स्तरको स्वास्थ्य सम्वन्धी लक्ष्य र गुणस्तर निर्धारण
- राष्ट्रिय र प्रादेशिक मापदण्ड अनुरूप जनरल अस्पताल नर्सिङ्ग होम निदानो केन्द्र तथा अन्य स्वास्थ्य संस्थाहरुको क्लिनिक दर्ता सञ्जालन अनुमति र नियमन
- आधारभुत स्वास्थ्य सेवाको सञ्जाल र प्रर्वदन
- अस्पताल र अन्य स्वास्थ्य संस्थाको स्थापना तथा सञ्जाल
- स्वास्थ्य सेवा सम्वन्धी भौतिक पुर्वधार विकास तथा व्यवस्थापन
- सरसफाई सचेतनाको अभिवृदी
- रक्तसञ्चार सेवा तथा स्थानीय र सहरी स्वास्थ्य सेवा
- औषधि पसल सञ्चालन र नियमन
- औषधि जन्य वनस्पती जडिबुटी र अन्य औषधिजन्य वस्तुको उत्पादन प्रसोधन र वितरण
- स्वास्थ्य विमा लगायतका सामाजीक सुरक्षा कार्यक्रमको व्यवस्थापन
- औषधी तथा अन्य मेडिकल उत्पादनहरुको न्युनतम मुल्य निर्धारण र नियमन
- औषधि को उचित प्रयोग र सुक्ष्म जिव निरोधक प्रतिरोधक न्युनिकरण
- औषधि र स्वास्थ्य उपकरणको खरिद भण्डारण र वितरण

- स्वास्थ्य सुचना प्रणालीको व्यवस्थापन
- जनस्वास्थ्य निगरानी (पब्लिक हेल्थ सर्वेलेन्स)
- प्रवर्द्धनात्मक ,प्रतिकारात्मक उपचारात्मक ,पुर्नस्थापनात्मक र प्यालिएटिभ स्वास्थ्य सेवाको सञ्चाल
- स्वास्थ्य जिवनशैली पोषण शारीरिक व्यायाम योग अभ्यास स्वास्थ्य वृतको पालन पञ्चकर्म लगायतका जनस्वास्थ्य सेवाको प्रवर्द्धन
- जुनोटिक र किटजन्य रोगको नियन्त्रण तथा व्यवस्थापन
- सुर्ति मदिरा र लागुप्रदाथजन्य वस्तुको प्रयोग नियन्त्रण तथा सचेतना अभिवृद्धि
- आयुर्वेदिक युनानी आम्ची होमियोप्याथिक प्राकृतिक चिकित्सा लगायतका परम्परा स्वास्थ्य उपचार सेवाको व्यवस्थापन
- जनस्वास्थ्य आपत्कालिन स्वास्थ्य तथा महामारीको नियन्त्रण योजना र कार्यन्वयन
- सरुवा तथा नसर्ने रोगको नियन्त्रण तथा रोकथाम
- आकास्मिक स्वस्थ्य सेवा प्रवाह

(घ) खानेपानि व्यवस्थापन

- स्थानिय खानेपानि सम्बन्धी निती कानुन मापदण्ड योजना कार्यन्वयन र नियमन
- खानेपानि महसुल निर्धारण र खानेपानि सेवा व्यवस्थापन
- स्वच्छ खानेपानी आपूर्ति सम्बन्धी विषय

(ङ) लैङ्गिक समानता तथा खानेपानि सुरक्षा

लैङ्गिक समानता

- महिला हक सम्बन्धी निती योजना कार्यन्वयन र नियमन
- महिलाको आर्थिक । सामाजिक राजनीतिक शसक्तिकरण तथा क्षमता विकास
- लैङ्गिक हिंसा निवारणको लागि निरोधात्मक प्रवर्द्धनात्मक संरक्षणात्मक उपाय र पुर्नस्थापना
- लैङ्गिक उत्तरदायि बजेट

बालबालिका

- बालबालिकाको हक हित संरक्षण सम्बन्धी स्थानीय निती कानुन मापदण्ड योजना कार्यन्वयन र नियमन
- बालबालिकाको हक हित संरक्षण
- बालमैत्रि शासकीय प्रवन्ध बालक्लव बाल संरक्षण समिती तथा बाल सञ्चाल
- बालबालिकाको हक हित संरक्षण सम्बन्धमा संघ प्रदेश तथा अन्य निकायसंग सर्म्पक समन्वय तथा सहकार्य
- बालबालिका परिवार पद्धतिको कार्यन्वयन
- बाल न्याय
- बाल गृह पुर्नस्थापना केन्द्र शिशु स्याहार केन्द्र र बालबिकास केन्द्र व्यवस्थापन
- असहाय बालबालिका सडक बालबालिका व्यवस्थापन

- बाल हिडसा नियन्त्रण
- बालसुधार तथा पुर्न : स्थापना केन्द्र स्थापना संचालन अनुमति र नियमन
- आपतकालिन बाल उद्धार कोष स्थापना र व्यवस्थापन

युवा

- युवा जागरण सशक्तिकरण र परिचालन
- युवा सिप उद्यमशिलता तथा नेतृत्व विकास

ज्येष्ठ नागरिक

- ज्येष्ठ नागरीकको लगत परिचयपत्र सम्मान स्वास्थ्य सुबिधा सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी कार्य
- ज्येष्ठ नागरिकको क्लव दिवा सेवा केन्द्र भेटघाट स्थल आश्रय केन्द्रको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन

अपाङ्गता भयका व्यक्ति र एकल महिला

- संघ तथा प्रदेशसंगको समन्वयमा अपाङ्गता पुन : स्थापना केन्द्र तथा स्याहार केन्द्रको सञ्चालन र व्यवस्थापन
- अपाङ्ग भयका व्यक्ति तथा असाहयको लगत अद्यावधि परिचयपत्र वितरण सामाजिक सुरक्षा तथा सुबिधाको व्यवस्थापन तथा वितरण
- अपाङ्गता भयका व्यक्तिमैत्रि पुर्वधार निर्माण तथा सञ्चालन
- अपपाङ्गता भयका व्यक्ति र असक्तहरुको व्यवस्थापन सम्बन्धी अन्य कार्य
- एकल महिला समबन्धी कार्य

(च) गैरसरकारी संस्था परिचालन समन्वय तथा नियमन

- स्थानिय स्तरमा समाज कल्याण सम्बन्धी संघ संस्था (गैरसरकारी सामाजिक तथा सामुदायीक संघ संस्था दर्त नविकरण तथा नियमन
- गुठि कोष तथा अन्य ट्रष्टहरुको व्यवस्थापन
- निजी तथा गैरसरकारी क्षेत्रहरुसंघ समन्वय र सहकार्य
- समन्वय र परिचालन
- सामाजिक संघ संस्था समबन्धि अन्य विषय

(छ) सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम तथा ब्यक्तिगत घटना दर्ता

- सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी स्थानिय निती कानुन मापदण्ड नियमन र अध्ययन अनुसन्धान
- संघ तथा प्रदेशले निर्धारण गरेको मापदण्ड वमोजिम सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी कार्यक्रम कार्यान्वयन
- सामाजिक सुरक्षाको कार्यान्वयनको लागि संघ प्रदेश र स्थानिय संघ संस्थासंग सर्म्पक समन्वय र सहकार्य

- स्थानिय सामाजीक सुरक्षा योजना र व्यवस्थापन तथा आवश्यक तथ्याडक संकलन एवं व्यवस्थापन

(ज) सस्कृति सम्पदा ललितकला तथा पर्यटन प्रवर्द्धन

- भाषा सस्कृती र ललितकलाको संरक्षण र विकास सम्वन्धी स्थानीय स्तरको निती कानुन मापदण्ड योजना कार्यन्वयन र नियमन
- पुरातत्व प्राचिन स्मारक तथा संग्राहालयको संरक्षण सभ्भार प्रवर्द्धन र विकास
- परम्परमगत रुपमा चलिआयका जात्रा तथा पर्वको सञ्चालन र व्यवस्थापन
- स्थानिय महत्वका धार्मिक तथा सास्कृतिक सम्पदाको पहिचान संरक्षण र प्रवर्द्धन
- पर्यटन पुर्वाधार विकास तथा प्रोत्साहन
- पुरातात्विक धार्मिक महत्वका सम्पदाहरुको संरक्षण तथा सम्वर्द्धन
- भाषा सस्कृति जात्रा पर्व र ललितकलाको संरक्षण प्रवर्द्धन विकास

६. योजना अनुगमन तथा तथ्याडक शाखा

(क) योजना तर्जुमा कार्ययोजना तयारी उपभोक्ता समिति परिचालन

- विकास योजना तथा परियोजना सम्वन्धी निती कानुन मापदण्ड योजना र नियमन
- स्थानिय विकास निती अल्पकालिन मध्यकालिन तथा दिर्घकालिन विकास योजना तर्जुमा अनुगमन तथा मुल्याङ्कन
- आर्थिक सामाजिक सास्कृतिक ,वातावरणीय प्रविधी र पुर्वधारजन्य विकासका लागि आवश्यक आयोजना तथा परियोजनाहरुको तर्जुमा कार्यन्वयन तथा मुल्याङ्कन
- वार्षिक विकास कार्यक्रम आयोजना तर्जुमा कार्यन्वयन
- विकास निर्माण प्रक्रियामा स्थानिय जनसहभागिता अभिवृद्धीका कार्यक्रम तर्जुमा र कार्यन्वयन
- विकास योजनाहरुको वातावरणीय प्रभाव मुल्याङ्कन
- उपभोक्ता समितिको विवरण ,क्षमता विकास
- विकासका प्राथमिकता प्राप्त क्षेत्र निर्धारण
- संघिय र प्रादेशिक आयेजना परियोजना कार्यन्वयनमा सहजिकरण र सहयोग
- विकास आयोजना तथा परियोजना सम्वन्धी अन्य कार्य

(ख) अनुगमन तथा मुल्याङ्कन

- विकास आयोजनाको अनुगमन आवधिक प्रगातिफलको समिक्षा
- विकास योजनाको अनुगमन तथा मुल्याङ्कनको आधार तथा प्रक्रिया निर्धारण
- आयोजनाको अध्ययन अनुसन्धान तथा प्रभाव मुल्याङ्कन
- विषय क्षेत्रगत नितीको अनुगमन तथा मुल्याङ्कन

(ग) तथ्याडक व्यवस्थापन

- तथ्याडक संकलन व्यवस्थापन तथा प्रयोग सम्बन्धी निती कानून मापदण्ड योजना कार्यन्वयन र नियमन
  - सुचना तथा अभिलेख केन्द्रको स्थापना तथा सञ्चालन
  - आधुनिक प्रविधी मार्फत व्यक्तिगत घटना दर्ता (जन्म,मृतु,विवाह,वसाइसराई,सम्बन्ध विच्छेद र धर्मपु/धर्मपुत्री अभिलेख व्यवस्थापन तथा प्रतिवेदन
  - स्थानिय तथ्याडक प्रशोधन अभिलेखिकरण तथा विवरण
  - आधारभुत तथ्याडक संकलन र व्यवस्थापन : जनसाङ्ख्यिक प्राकृतीक आर्थिक सामाजीक सास्कृतीक भौतिक पुर्वधार रोजगारीको अवस्था कुल ग्राह्य उत्पादन प्रति व्यक्ति आय मानव विकास सुभकांक राजस्व तथा आय व्यय समेतको संयुक्त तथ्याङ्क संकलन र प्रशोधन गरि सुचना प्रणालिमा आवद्धता र पाश्चिचित तथा स्रोत नक्साका अद्यावधिक एवम् अभिलेख
  - वेरोजगारको तथ्याडक संकलन
  - स्थानिय व्यापारको तथ्याडक प्रणाली र अध्ययन अनुसन्धान
  - सामाजीक सुरक्षा सम्बन्धी स्थानिय तथ्याडक र सुचना व्यवस्थापन
  - सम्पन्न भयका तथा चालु योजनाको विवरण
  - विषय क्षेत्रगत सुचना तथ्याडकको संकलन अभिलेख
  - प्रदेश तथा संघियसंग तथ्याडक एवं सुचना आदान प्रदान र समन्वय
  - सम्भाव्य प्रकृतीक स्रोत तथा साधानको अभिलेख(प्रोफाइल) व्यवस्थापन
  - गाउँपालिका अवधिक तगथा वार्षिक कार्यक्रम र बजेट स्वकृती
- द्रष्टव्य गाउँ कार्यपालिकाको माथि उल्लेखित विषयक्षेत्र समेट्ने गरि आफ्नो आवश्यकता र प्राथमिकता अनुरूप कार्यलय,शाखा वा उपशाखा वा इकाई सहितको प्रशासनिक ढाचाँ स्वीकृत गरी लागु गर्न सक्नेछ ।

अनुसुची-३
नियम ४ को उपनियम (३) संग सम्बन्धीत
वडा समिती वाट सम्पादन हुने कार्य

१. वडा स्तरीय तथ्याडक संकलन तथा अद्यावधिक गर्ने :

- आफ्नो वडा भित्रको वस्तुगत विवरण (नदिनाला, जैविक विविधता, खनिज प्रदाथ जनसंख्याको वनोत आर्थिक अवस्था उधोगधन्दा शिक्षा तथा स्वास्थ्य सम्बन्धी विवरण आदि तयार गर्ने आद्यवधिक गदै लैजाने
- निजी घर तथा घरपरिवारको लगत राखे
- ऐतिहासिक पुरातात्विक सास्कृतिक तथा धार्मिक महत्वका सम्पदा प्राचिन स्मारक सार्वजनिक तथा सामुदायीक भवन सार्वजनिक एलानि पर्ति जग्गाको लगत राखे तथा संरक्षण गर्ने
- खुल्ला क्षेत्र चोक घाट पौवा सत्तल धर्मशाला मठ मन्दिर गुम्वा मस्जिद देवस्था मदरसा पर्ति जग्गा डाडापाखा चरनक्षेत्र पानिको मुल पोखरी तलाउ इनार कुवा धारा दुङ्गेधारा गुठिघर वाटो सडक पुल पुलेसा कुलो नहर पानिघट्ट मिलको तथ्याडक संकलन गरी अद्यवधिक लगत राखे संरक्षण गर्ने र खण्डिकृत तथ्याडक र सुचना सहितको वडाको पाश्र्चित्र तयार तथा अद्यावधिक गर्ने

२. वडाका विकास निर्माणका योजना तर्जुमा कार्यन्वयन अनुगमन तथा आवधिक प्रगती समिक्षा

- सहभागितामुलक योजना तर्जुमा प्रणालि अनुसार वस्ति वा टोलस्तरवाट योजना तर्जुमा प्रक्रिया अवलम्बन गरि वस्ति तथा टोलस्तरीय योजनाको माग संङ्कलन प्राथमिकरण तथा छनौट गर्ने
- टोल विकास संस्थाको गठन र परिचालन तथा वडाभित्र सञ्चालन हुने योजनाहरुका लागि उपभोक्ता समितिको गठन तथा सोको अनुगमन गर्ने
- वडाभित्रका योजना तथा भौतिक पुर्वधारको संरक्षण मर्मत सम्भार रेखदेख तथा व्यवस्थापन गर्ने

३. वडाका विकास निर्माणका कार्यहरु गर्ने

- वालउद्यानको व्यवस्था गर्ने
- अनौपचारीक शिक्षा कार्यक्रम तथा प्रारम्भिक वाल विकास केन्द्र सञ्चालन र व्यवस्थापन गर्ने
- पुस्तकालय वाचनालय सामुदायीक सिकाई केन्द्रको व्यवस्थापन गर्ने
- वडा तहको स्वास्थ्य केन्द्र तथा उप केन्द्रको व्यवस्थापन गर्ने
- वालवालिकाहरुलाई वि.सि.जी. पोलियो भिटामिन ए.को व्यवस्था गर्ने
- पोषण कार्यक्रमको सञ्चालन गर्ने
- वडा तहमा स्वास्थ्य जनचेतनाको विकास तथा स्वास्थ्य सुचना कार्यक्रमको सञ्चालन गर्ने

- सहरी तथा ग्रामिण स्वास्थ्य क्लिनिकको सञ्चालन गर्ने गराउने
- सार्वजनिक शौचालय तथा स्नान गृहको निर्माण र व्यवस्थापन गर्ने गराउने
- वडा स्तरीय सामुदायीक धाराको प्रवन्ध कुवा इनार तथा पोखरीको निर्माण संरक्षण र गुणस्तर नियमन गर्ने
- घरवाट निकास हुने फोहोरमैलाको सङ्कलन र व्यवस्थापन चोक तथा गल्लिहरुको सरसफाई ढल निकास मरेका जनावरको व्यवस्थापन सतहि पानिको निकास तथा पानिको स्रोत संरक्षण गर्ने गराउने
- कृषि तथा फलफुल नर्सरीको स्थापना समन्वय र प्रवर्द्धन तथा वडास्तरीय अगुवा कृषक तालिमको अभिमुखीकरण गर्ने
- कृषि मलको माग सङ्कलन गर्ने
- कृषिमा लाग्ने रोगको विवरण तयार गर्ने
- पशुपंछि विकास तथा छाडा चौपायाको व्यवस्थापन
- वडाभित्रको चरन क्षेत्र संरक्षण व्यवस्थापन गर्ने
- स्थानिय समुदायका चाडपर्व भाषा संस्कृतिकको विकासको लागि कला नाटक जनचेतनामुलक तथा सास्कृतीक कार्यक्रम गर्ने गराउने
- स्थानिय मौलिकता भल्किने सास्कृतीक रितीरीवाज लाई संरक्षण तथा प्रवद्धन गर्ने
- वडा भित्र खेलकुद पुर्वधारको विकास गर्ने
- अन्तर विद्यालय तथा वालक्लव मार्फत खेलकुद कार्यक्रमको सञ्चालन गर्ने गराउने
- वडा क्षेत्रभित्रको वाटो घाटो चालु अवस्थामा राखे तथा राख सहयोग गर्ने
- वडा भित्रका सडक अधिकार क्षेत्रमा अवरोध र अतिक्रमण गर्न नदिने
- वाटोघाटो को बाहि पहिरो पन्छाउने
- घरेलु उद्योगको लगत सङ्कलन तथा सम्भावता पहिचान गर्ने
- वडाभित्र घरेलु उद्योगको प्रवर्द्धन गर्ने
- प्रचलित कानुन वमोजीम व्यक्तिगत घटना दर्ता अद्यावधिक र सोको अभिलेख संरक्षण गर्ने
- व्यक्तिगत घटना दर्ता सम्वन्धी जनचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने
- सामाजीक सुरक्षा भत्ता विवरण तथा अभिलेखिकरण गर्ने
- वडा लाई वाल मैत्रि बनाउने
- वडाभित्र आर्थिक तथा सामाजीक रुपमा पछि परेका महिला वालवालिका दलित अपाङ्ग भयका व्यक्ति ज्येष्ठ नागरीक अल्पसङ्ख्या सिमान्तकृत समुदायको अभिलेख राखि सामाजीक र आर्थिक उत्खान सम्वन्धी काम गर्ने
- विभिन्न समुदायका विच सामाजीक सदभाव र सौहार्दता कायम गर्ने
- वालविवाह महिला विरुद्धको हिंसा छुवाछुत दहेज तथा दाइजो हलिया प्रथा कमलरि प्रथा वालश्रम मानव वेचविखन निरक्षता जस्ता सामाजिक कुरीती र अन्धविस्वासको अन्त्य गराउने

- प्रचलित कानूनको अधिनमा रहि मालपोत तथा भूमि कर व्यवस्थापन कर वहाल कर विज्ञापन कर स.सुल्क पार्किङ नयाँ व्यवसाय दर्ता सिफारीस दस्तुर सवारी साधान कर मनोरञ्जन करको लेखाजोखा र संकलन गरि गाउँपालिकामा प्रतिवेदन सहित रकम बुझाउने
- असक्त बिरामी भयको वेवारिस वा असाहय व्यक्तिलाई नजिकको अस्पताल वा स्वस्थ्य केन्द्रमा पुऱ्याई औषधि उपचार गराउने
- असाहय वा वेवारिस व्यक्तिको मृतु भयमा निजको दाहासंस्कारको व्यवस्था मिलाउने
- सडक बालबालिकाको उद्धार र पुर्णस्थापना गर्ने गराउने
- वडाभित्रको सामुदायिक वन वन्यजन्तु सम्पदा र जैविक विविधताको संरक्षण र प्रवर्द्धन गर्ने
- वडा टोल वस्तीस्तरमा हरियाली क्षेत्र विस्तार गर्ने र गराउने
- वडा लाई वातावरण मैत्रि बनाउने
- प्राङ्गरिक कृषि सुरक्षित मातृत्व विर्घाथि भर्ना पुर्ण खोप खुला दिसामुक्त सरसफाई वातावरणमैत्रि तथा बालमैत्रि शासनजस्ता प्रवर्द्धनात्मक कार्यहरु गर्ने ,गराउने

४. कानून बमोजिमका नियमन कार्य गर्ने

- वडाभित्रका सञ्चालित विकास योजना आयोजना तथा सञ्चालन उपभोक्ता समितिहरुका कार्यको नियमन गर्ने
- घर निर्माण गुणस्तर तथा भवन संहिता र मापदण्ड अनुसार भय नभयको अनुगमन गर्ने सिकर्मी डकर्मिलाई भुकम्प प्रतिरोधक भवन निर्माण सम्बन्धी तालिम दिने
- खाद्यान्न माछा मासु तरकारी फलफुल पेय प्रर्दाथ तथा उपभोग्य सामाग्रीको गुणस्तर र मुल्यसुची अनुगमन गरि उपभोक्ता हित संरक्षण गर्ने
- वडाभित्रका उद्योग धन्दा र व्यवसायको प्रवर्द्धन गरि लागत राख्ने
- हाँट बजारको व्यावस्थानपन गर्ने गराउने
- विद्युत चुहावट तथा चोरी नियन्त्रण गर्ने
- नाता नागरिकता आदिको सिफारीस तथा प्रमाणित गर्ने
- आफ्नो भौगोलिक क्षेत्र भित्रको निर्माण कार्य तथा अन्य सेवाको प्रयोजनको लागी निर्माण सामाग्री ज्याला भाँडा तथा महसुलको स्थानिय दररेट तोक्ने
- आफ्नो वडा भित्रका उपभोक्ता समिति सहकारी संस्था निजी क्षेत्र लगायतका सबै विकास सामाग्री ज्याला भाडा तथा महसुलको स्थानिय दररेट तोक्ने
- आफ्नो वडाभित्रका उपभोक्ता समिति सहकारी संस्था निजी क्षेत्र लगायतका सबै विकास साभेदार
- हरु संगी विकास निर्माण तथा सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा समन्वय गर्ने
- समय समयमा नेपाल कानूनले तोकेकोबमोजिम अन्य काम गर्ने

५. अभिलेख व्यवस्थापन सिफारीस तथा प्रमाणित गर्ने

- पञ्जिकरण नागरिकता तथा अभिलेख व्यवस्थापन
  - गाउँपालिकामा व्यक्तिगत घटनाको स्थानिय तथ्याडक सम्बन्धी निती कानुन मापदण्ड योजना कार्यन्वयन र नियमन
  - संघिय कानुन र मापदण्ड बमोजिम गाउँपालिकामा व्यक्तिगत घटना (जन्म, मृतु, विवाह, वसाईसराई, सम्बन्ध विच्छेद र धर्मपुत्री) को दर्ता
  - आधुनिकी प्रविधि अपनाई व्यक्तिगत घटनाको अभिलेख व्यवस्थापन र प्रतिवेदन
  - नेपालि नागरीकताको प्रमाणपत्रका लागि सिफारीस लगायतका महत्वपूर्ण अभिलेखको नियमन
  - स्थानिय स्तरको अभिलेख व्यवस्थापन
- नाता प्रमाणित गर्ने
- नागरीकता तथा नागरिकताको प्रतिलिपी लिनका लागि सिफारीस गर्ने
- कोठा खोल्ने रोवहरमा बस्ने मोहि लगत कट्टाको सिफारीस गर्ने
- जन्म मिति प्रमाणित गर्ने
- व्यापार व्यवसाय बन्द भयको सञ्चालन नभयको वा व्यापार व्यावसाय हुदै नभयको सिफारीस गर्ने
- मिलापवको कागज गराउने निवेदन दर्ता गर्ने सिफारीस गर्ने
- विवाहित प्रमाणित तथा अविवाहित प्रमाणित गर्ने
- निःसुल्क वा सःसुल्क स्वास्थ्य उपचारको सिफारीस गर्ने
- अंग्रेजि माध्ययममा सिफारीस तथा प्रमाणित गर्ने
- घर पाताल प्रमाणित गर्ने
- व्यक्तिगत विवरण प्रमाणित गर्ने
- पुर्जाका घर कायम गर्ने सिफारीस गर्ने
- फरक फरक नाम थर जन्म मिति तथा प्रमाणित दुवै नाम गरको व्यक्ति एकै हो भन्ने सिफारीस गर्ने
- नाम थर जन्म मिति संसोधन सिफारीस गर्ने
- जग्गा धनि पुर्जा हरायको सिफारीस गर्ने
- कागज र मन्जुरीनामा प्रमाणित गर्ने
- कित्ताकाट गर्न सिफारिस गर्ने
- संरक्षक प्रमाणित गर्ने तथा संस्थागत र व्यक्तिगत संरक्षक सिफारीस गर्ने
- जिवितसंगको नाता प्रमाणित गर्ने
- हकवाला वा हकदार प्रमाणित गर्ने
- नामसारी गर्ने सिफारीस गर्ने
- जग्गाको हक सम्बन्धमा सिफारीस गर्ने

- मृतकसंगको नाता प्रमाणित तथा सर्जमिन सिफारीस गर्ने
- उद्योग ठाउँसारी गर्न सिफारीस गर्ने
- जिवीत रहेको सिफारीस गर्ने
- पुर्व प्राथमिक विद्यालय खोल्ने सिफारीस र अनुमति दिने
- जग्गा मुल्याङ्कन सिफारीस प्रमाणित गर्ने
- विद्यालयको कक्षा थप गर्न सिफारीस गर्ने
- पालन पोषणको लागि सिफारिस गर्ने
- वैवाहिक अङ्कित नागरीकता सिफारिस गर्ने
- आर्थिक अवस्था कमजोर वा विपन्नता प्रमाणितगर्न वा आर्थिक अवस्था बलियो वा सम्पन्ता प्रमाणित
- विद्यालय ठाउँसारी गर्न सिफारिस गर्ने
- धारा तथा विद्युत जडानको लागि सिफारिस गर्ने
- प्रचलित कानुन अनुसार प्रत्यायोजित अधिकार वमोजिमको अन्य सिफारिस वा प्रमाणित गर्ने

अनुसुची -४

नियम ४ को उपनियम (४) संग सम्बन्धित

अध्यक्ष ,उपाध्यक्ष ,बडाअध्यक्ष ,तथा सदस्यको काम कर्तव्य र अधिकार

१. अध्यक्षको काम ,कर्तव्य र अधिकार : (१) अध्यक्षको काम कर्तव्य र अधिकार देहाय वमोजिम हुनेछ :
- (क) गाउँ सभा तथा गाउँ कार्यपालिकाको बैठक बोलाउने र बैठकको अध्यक्षता गर्ने
- (ख) गाउँ सभा तथा गाउँ कार्यपालिकाको बैठकमा बैठकको कार्यसुचि तथा प्रस्ताव पेश गर्ने गराउने
- (ग) गाउँपालिकाको वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट तयार गरि पेश गर्ने
- (घ) गाउँ कार्यपालिकाको निर्णयमा गाउँ सभाको अधिवेशनको आव्हान र समापनको घोषणा गर्ने
- (ङ) गाउँपालिका उपाध्यक्ष वा सदस्यलाई गाउँपालिकाको कार्य विभाजन नियमावलि अनुरूपको विषयगत कार्य जिम्मेवारि बाडफाट तथा हेरफेर गर्ने
- (च) गाउँ सभा र गाउँ कार्यपालिकाको निर्णय कार्यन्वयनन गर्ने गराउने
- (छ) गाउँ कार्यपालिकाको दैनिक कार्यको सामान्य रेखदेख निर्देशन र नियन्त्रणा गर्ने
- (ज) उपाध्यक्ष तथा सदस्यलाई गाउँपालिकाको कामका लागि लागि स्वदेशभित्र काजमा खटाउने
- (झ) कार्यकारी अधिकृतको सात दिनसम्मको विदा वा स्वदेशभित्रको काज स्वीकृत गर्ने
- (ञ) गाउँपालिकाको चल अचल सम्पति हेरबिचार तथा मर्मत सम्भार गर्ने गराउने र आम्दानि खर्च हिसाव र अन्य कागजपत्र सुरक्षित राख्ने लगाउने

- (ट) प्रचलित नेपाल कानून बमोजिम आवश्यक सिफारीस गर्ने
- (ठ) गाउँ सभा वा गाउँ कार्यपालिकाकाले तोकेका अन्य काम गर्ने

२. अध्यक्षले आफ्नो अनुपस्थितीमा उपाध्यक्षलाई कार्यवाहक अध्यक्ष तोक्नु पर्नेछ ।

२. उपाध्यक्षको काम कर्तव्य र अधिकार : (१) उपाध्यक्षको काम कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ

- (ड) न्यायिक समितिको संयोजक भई कार्य गर्ने
- (ढ) गाउँपालिका अध्यक्षको अनुपस्थितीमा कार्यवाहक भई कार्य गर्ने
- (ण) गाउँसभा गाउँ कार्यपालिका तथा अध्यक्षले तोकेका अन्य कार्य गर्ने

(२) उपाध्यक्षले आफ्नो गाउँपालिका क्षेत्रवाहिर जानु पर्दा अध्यक्षलाई जानकारी दिनुपर्ने छ ।

(३) वडा अध्यक्षको काम कर्तव्य र अधिकार : (१) वडा अध्यक्षको काम कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ

- (क) आफ्नो वडा समितीको अध्यक्ष भई कार्य गर्ने
- (त) वडा समितीका सदस्यहरुलाई वडा समितीको कामको बाँडफाट गरि सहजिकरण तथा परिचालन गर्ने
- (थ) कार्यपालिकाको सदस्य भई कार्य गर्ने
- (द) वडाको विकास योजना बजेट तथा कार्यक्रमहरु कार्यन्वयन गर्ने गराउने तथा स्वीकृतीका लागि गाउँपालिकामा पेश गर्ने
- (ध) वडा वाट कार्यन्वयन हुने योजना तथा कार्यक्रमहरु कार्यन्वयन गर्ने गराउने तिनको अनुगमन गर्ने तथा आवधिक समिक्षा गर्ने गराउने
- (न) प्रचलित नेपाल कानून बमोजिम आवश्यक सिफारीस गर्ने
- (प) तोकियको बमोजिम वा गाउँपालिका अध्यक्षले तोकेका अन्य कार्य गर्ने

(२) वडाध्यक्षले आफ्नो अनुपस्थितीमा सम्बन्धीत वडा समितिको जेष्ठ सदस्यलाई कार्यवाहक तोकि सोको जानकारी गाउँ कार्यपालिकालाई दिनुपर्नेछ ।

(ख) सदस्यको काम कर्तव्य र अधिकार : (१) कार्यपालिकाको सदस्यको काम र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :-

- (क) कार्यपालिकाको बैठकमा भाग लिने
- (अ) अध्यक्षले तोकेको विषयगत क्षेत्रको संयोजक वा अध्यक्ष भई तोकियको कार्य गर्ने
- (ग) अध्यक्ष तोकेका अन्य कार्य गर्ने

(२) सदस्यले गाउँपालिका क्षेत्र वाहिर जाँदा अध्यक्षलाई जानकारी दिई जानु पर्नेछ ।

(ग) वडा सदस्यको काम कर्तव्य र अधिकार : (१) वडा सदस्यको काम कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ

- (क) वडा समितीको बैठकमा भाग लिने
- (ख) वडा अध्यक्षको अनुपस्थितीमा वडाध्यक्षले तोके बमोजिम कार्यवाहक वडा अध्यक्ष भई कार्य गर्ने
- (ग) वडा अध्यक्षले तोकेका अन्य कार्य गर्ने

(२) वडा सदस्यले गाउँपालिका क्षेत्र वाहिर जाँदा वडा अध्यक्षमार्फत कार्यपालिका लाई जानकारी दिनु पर्नेछ

अनुसुची-५
विषयगत समितिहरुको विवरण
(नियम ४को उपनियम (६) सँग सम्बन्धीत)

१. सार्वजनिक सेवा तथा क्षमता विकास समिति
२. आर्थिक विकास समिति
३. सामाजिक विकास समिती
४. पुर्वघार विकास समिती
५. वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन समिती
६. विधेयक समिति

